

คณะจิตวิทยา

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนไทย:
เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนไทยในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ

นางสาว ณิชวรรณ	ภูมิพานิช	รหัสประจำตัวนิสิต	503 74343 38
นางสาว ประภัสรา	พูลธิเวชย์	รหัสประจำตัวนิสิต	503 74561 38
นางสาว ษัษฐิ	ศรีสมทรัพย์	รหัสประจำตัวนิสิต	503 75110 38

โครงการทางจิตวิทยาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553

FACTORS RELATING TO ASSERTIVE BEHAVIORS: A COMPARISON BETWEEN
THAI STUDENTS OF THAI AND INTERNATIONAL SCHOOLS

Miss Nichawan	Poompanich	ID 503 74343 38
Miss Papassara	Pultiveth	ID 503 74561 38
Miss Sassadee	Srisomsub	ID 503 75110 38

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
For the Degree of Bachelor of Science in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2010

บทคัดย่อ

ณิชาวรรณ ภูมิพานิช, ประภัสรา พูลธิเวทย์, และ ชัชฎี ศรีสมทรัพย์: ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนไทย: เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนไทยในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกกรณวัฒน์, 68 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน, เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ, และทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 608 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 แบบ คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic), การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA), การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA), และการทดสอบสถิติที่ (Independent Sample *t*-test)

ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลักสูตร.....วิทยาศาสตร์บัณฑิต..... ลายมือชื่อนิสิต...ณิชาวรรณ, ประภัสรา, ชัชฎี.....
ปีการศึกษา.....2553..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...อภิชนา.....

KEY WORD: ASSERTIVE BEHAVIOR/ PARENTING STYLES/ SCHOOL TYPES

NICHAWAN POOMPANICH, PAPASSARA PULTIVETH, AND SASSADEE
 SRISOMSUB: FACTORS RELATING TO ASSERTIVE BEHAVIORS: A COMPARISON
 BETWEEN THAI STUDENTS OF THAI AND INTERNATIONAL SCHOOLS. ADVISOR:
 APICHAYA CHAIWOTIKORNWANICH, Ph.D., 68 pp.

The purpose of this research was to compare assertive behavior of students that get the different parenting styles, compare assertive behavior between Thai students and International students, and examine the interaction between school types and parenting styles on assertive behavior. The subjects comprised of 608 Thai students in high school grade 10 – 12 of 9 of Thai and International schools in Bangkok. The data were collected by using 3 questionnaires: A general information, A survey form of Parenting Style, and Assertive Behavior Inventory. The data were analyzed by using descriptive statistic, Two-way ANOVA, One-way ANOVA, and Independent Sample *t*-test.

The results of the study were as follows:

1. Students with Democracy parenting style showed a significant higher assertive behavior scores than Overprotection parenting style ($p < .05$) and students with Democracy parenting style showed a significant higher assertive behavior scores than Rejection parenting style ($p < .01$).
2. Thai students who study in International school showed a significant higher assertive behavior scores than Thai students who study in Thai school ($p < .01$).
3. There is no interaction between school types and parenting styles on assertive behavior ($p > .05$).

Field of Study..Faculty of Psychology.. Student's Signature.....

Academic Year.....2010..... Advisor's Signature.....

นิชชาน พอมพานิช, ปาพัสรา พูลติเวธ, ชัชฎา
 อภิชา (Apichaya)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือและดูแลอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิกภรณ์วานิช อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งท่านได้ให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆ ในการวิจัย ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนโครงการวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์โรงเรียนกุหลาบวิทยา, โรงเรียนนนทรีวิทยา, โรงเรียนพุทธจักวิทยา, โรงเรียนมัธยมสันพิทยา, Bangkok Christian International School, Ekamai International School, Ruamrudee International School Thailand, St. John's International School, และ Traill International School ที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการประสานงานและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ซึ่งการวิจัยจะไม่สามารถลุล่วงไปได้ถ้าขาดความร่วมมือจากคณาจารย์ทุกท่าน ดังนั้น คณะผู้จัดทำจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกๆ ท่านในคณะจิตวิทยาที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา

ขอขอบคุณนักเรียนทุกๆ คนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้อย่างตั้งใจ และขอขอบคุณ นายกณิกนันต์ ศรีวัลลภ ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในการทำโครงการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัยที่ได้ให้ความรัก ความเอาใจใส่ การสนับสนุน และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมาจนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
- พฤติกรรมกล้าแสดงออก.....	3
- การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่.....	11
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	20
ตัวแปรของการวิจัย.....	20
สมมติฐานในการวิจัย.....	20
ขอบเขตในการวิจัย.....	21
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	21
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
2 วิธีการดำเนินการวิจัย	
กลุ่มตัวอย่าง.....	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	29
ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4 อภิปรายผลการวิจัย.....	43
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	48
เอกสารอ้างอิง.....	54
ภาคผนวก ก.....	58
ภาคผนวก ข.....	61
ภาคผนวก ค.....	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	วิธีการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ จำแนกตามมิติ 2 มิติ..... 14
2	จำนวนนักเรียนซึ่งตอบแบบสอบถาม ที่สามารถจำแนกตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดู ของพ่อแม่ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้..... 26
3	เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่..... 27
4	เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก..... 28
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประเภทโรงเรียน ชื่อโรงเรียน และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่..... 34
6	คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และพฤติกรรม กล้าแสดงออก..... 35
7	ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออก จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และประเภทโรงเรียน..... 36
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมกล้าแสดงออก..... 37
9	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดง ออกระหว่างนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบเป็นรายคู่ โดยวิธี ของ Bonferroni ตามสมมติฐานที่ 1.1 และ 1.2..... 39
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบตามสมมติฐานที่ 1..... 40
11	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียน ไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติตามสมมติฐานข้อที่ 2..... 41
12	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน..... 42

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพประกอบที่

- 1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับพฤติกรรมอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน..... 4
- 2 สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกล้าแสดงออกและความภูมิใจในตนเอง..... 6
- 3 อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่..... 38

บทที่ 1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่า สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมแบบประชาธิปไตย บุคคลในสังคมมีเสรีภาพในการกระทำสิ่งต่างๆ มีสิทธิที่จะแสดงออกทางความคิดของตนเองอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งชนชั้นวรรณะ จึงทำให้ “พฤติกรรมกล้าแสดงออก” (Assertive Behavior) กลายเป็นเครื่องมือสำคัญของเสรีภาพทางความคิดที่มีคุณค่าในแง่ของการนำเอาสติปัญญาของแต่ละบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ขึ้นในสังคมเพื่อที่จะให้บุคคลร่วมกันหาช่องทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น นำไปสู่สังคมที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างไม่มีวันสิ้นสุด แต่ถึงกระนั้นพฤติกรรมกล้าแสดงออกนี้ยังเป็นอุปสรรคของสังคมไทยเป็นอย่างมาก (ละเอียด ชูประยูร และคณะ, 2521) เหตุเพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่เน้นความสัมพันธ์ เด็กมักจะได้รับการอบรมทั้งจากครอบครัวและโรงเรียนให้เป็นคนสุภาพ เรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน เชื่อฟังผู้ใหญ่ ประพฤติปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่อย่างเคร่งครัดโดยไม่มีข้อโต้แย้ง ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา เช่น เมื่อเด็กต้องการตัดสินใจทำบางสิ่งบางอย่าง จะไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ส่วนใหญ่จะต้องขออนุญาตจากผู้ปกครองก่อนเสมอ หรือถ้าเด็กคนใดที่กล้าโต้แย้งในบางเรื่องที่ตนคิดว่าถูกต้องกับผู้ที่อาวุโสกว่า เด็กคนนั้นจะถูกมองว่าเป็นเด็กที่ก้าวร้าวโดยทันที เพราะถือว่าการโต้แย้งได้เถียงผู้ใหญ่ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สุภาพ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้อาจทำให้เด็กกลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก (Non-Assertive Behavior or Passive Behavior) ขาดทักษะในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นนอกเหนือจากครอบครัวของตน ทำให้ไม่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข หรืออาจทำให้เด็กแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือที่เรียกว่าพฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior) ซึ่งเป็นสิ่งที่แตกต่างจากสังคมของชาวต่างชาติ เช่น ในแถบยุโรปและอเมริกาที่จะสอนให้เด็กเหล่านั้นมีความกล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา สอนให้เด็กกล้าที่จะรักษาสิทธิและแสดงความคิดเห็นของตนเองโดยไม่คำนึงถึงลำดับอาวุโส ทำให้เด็กเหล่านั้นมีความกระตือรือร้นในการซักถามสิ่งต่างๆ ที่ตนอยากรู้ ต้องการที่จะใฝ่รู้ในสิ่งที่แปลกใหม่ด้วยตนเอง กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ตลอดจนมีลักษณะที่แสดงออกถึงความเป็นผู้นำมากกว่าเด็กไทย

นอกจากนี้คนไทยยังมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติอย่างหนึ่งนั่นคือ ความเกรงใจ ซึ่งเป็นค่านิยมที่ได้แนวคิดมาจากคนจีนในการรักษาหน้า (วัฒนา พันธุ์เมธา, 2528) ซึ่ง Blanchard (1958 อ้างถึงในวัฒนา พันธุ์เมธา, 2528) ได้กล่าวไว้ในการศึกษาเกี่ยวกับสังคมและ

วัฒนธรรมไทย และตั้งข้อสังเกตไว้ว่า คนไทยมักพูดติดปากว่า "ไม่เป็นไร" "ใจเย็น" และ"เกรงใจ" ที่เป็นเช่นนี้เพราะต้องการรักษาสัมพันธภาพ หลีกเลี่ยงความโกรธ ความเกลียดและการโต้เถียงซึ่งกันและกัน เมื่อตนไม่พอใจสิ่งใดก็จะเก็บสิ่งนั้นไว้ในใจ และจะไม่พูดในสิ่งใดๆก็ตามที่ทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ Phillip (1965 อ้างถึงในนฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) พบว่าคนไทยโดยทั่วไปมีนิสัยเชิงซ้ำ เยือกเย็น สุขุม ซื่อ อาย ชอบเก็บตัว เป็นคนนุ่มนวล มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ระมัดระวังเรื่องคำพูด ไม่พูดในสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความไม่พอใจ

จะเห็นได้ว่าในสังคมไทย แม้จะเป็นสังคมแบบประชาธิปไตยที่ทัดเทียมกับนานาประเทศแต่ในเรื่อง "พฤติกรรมกล้าแสดงออก" (Assertive Behavior) นั้นนับว่าเป็นสิ่งที่ยังต้องพัฒนาอีกไม่น้อย และเมื่อลองเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากสองสังคมที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งในด้านของการอบรมเลี้ยงดู สังคม และวัฒนธรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย เหตุที่เลือกนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติและและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย เพราะเด็กทั้งสองกลุ่มเป็นเด็กที่มีพันธุกรรม (Genetic) ซึ่งเป็นเด็กไทยเหมือนกันแต่การที่เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อม (Environment) ที่ต่างกัน เช่นการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สังคมวัฒนธรรมที่เด็กประสบ เป็นต้น เมื่อเด็กอยู่ในโรงเรียนที่ต่างกัน สภาพของสังคมวัฒนธรรมก็จะแตกต่างกันตามไปด้วย เช่น ในด้านการเรียนการสอน ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการจัดการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนนานาชาติจะสอนโดยคุณครูต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งใช้การสอนแบบ Learning by Doing เพื่อที่จะให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักช่วยเหลือตนเอง มีระเบียบวินัย ฝึกให้เด็กกล้าแสดงออก มากกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนไทย ซึ่งไม่ได้จัดการเรียนการสอนตามความต้องการของเด็กมากนัก จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนไทยมีโอกาสได้แสดงความสามารถและความรู้ได้น้อยกว่า สิ่งเหล่านี้อาจทำให้ทำให้เด็กแม้จะเป็นเด็กไทยเหมือนกันแต่อาจมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่แตกต่างกัน อีกทั้งสภาพครอบครัวของเด็กแต่ละคนได้รับการอบรมสั่งสอนแตกต่างกัน เมื่อต้องเข้ามาอยู่ในสังคมเดียวกัน อาจทำให้มีลักษณะของความกล้าแสดงออกมากน้อยแตกต่างกันด้วย

ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กที่สำคัญคือ การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว เพราะการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนที่สำคัญมากต่อพัฒนาการของเด็ก การที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่เป็นอย่างดี ได้รับความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เด็กพัฒนาไปสู่ผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ครอบครัวจึงเป็นสถาบันแห่งแรกที่ปลูกฝังและสั่งสอนให้เด็กเจริญเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพในสังคม วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แต่ละคน ก็ถือเป็น

ปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เด็กมีพัฒนาการไปในทิศทางที่ต่างกัน เพราะวิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็นการที่พ่อแม่ให้ความรู้ ประสบการณ์แก่เด็ก สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยปูพื้นฐานให้เด็กสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังนั้นวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จึงถือเป็นสิ่งสำคัญในการปลูกฝังบุคลิกภาพต่างๆ ให้กับเด็ก เพราะถึงแม้จะเป็นเด็กที่มีสัญชาติและเชื้อชาติเดียวกัน แต่ถ้ามีสิ่งแวดล้อมในการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้เด็กแต่ละคนมีพฤติกรรมที่ต่างกันตามไปด้วย เช่น แม่จะเป็นเด็กไทย แต่ถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ต่างชาติ หรือโรงเรียนนานาชาติ ก็อาจทำให้เด็กคนนั้นมีลักษณะที่เหมือนกับชาวต่างชาติก็เป็นได้ เป็นต้น

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยในโรงเรียนไทยและนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติ โดยมุ่งศึกษาจากสภาพแวดล้อม (Environment) ได้แก่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กแต่ละคนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่แตกต่างกัน รวมถึงศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก เนื่องจากพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับสังคมไทยเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ อีกทั้งในปัจจุบันยังเป็นเรื่องที่ได้รับ ความสนใจศึกษากันอย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยจึงคาดว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะสร้างประโยชน์ที่จะพัฒนาสังคมไทยสืบไป

แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พฤติกรรมกล้าแสดงออก

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

พฤติกรรมกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงออกทั้งหลายที่แสดงถึงสิทธิและความรู้สึกส่วนบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมไปถึงการปฏิเสธการขอร้องที่ไร้เหตุผล การแสดงความรัก การยกย่องชมเชย และการร้องอุทานที่แสดงความรู้สึกของบุคคล เช่น เมื่อรู้สึกสนุกและเมื่อรู้สึกโกรธเป็นพฤติกรรมที่แยกออกจากความก้าวร้าว ถ้าใช้การสังเกตแบบปรนัยแล้วจะเห็นว่ามี ความเหมาะสมตามสถานการณ์ พฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้นมีใช้คุณลักษณะจำเพาะ (Trait) แต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดในสถานการณ์โดยจำเพาะที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้ (Joseph Wolpe และ Arnold A. Lazarus อ้างถึงใน สุจิตรา พรมนุชาธิป, 2522)

Fensterheim และ Baer (1975 อ้างถึงใน อัจฉรา สุขารมณ, 2538) กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเน้นที่เสรีภาพของอารมณ์ การปราศจากความวิตกกังวล และเป็นสิทธิสำคัญในแต่ละบุคคล

Rathus และ David (1978 อ้างถึงใน อัจฉรา สุขารมณ, 2538) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นพฤติกรรมที่บุคคลไม่ยอมให้ผู้อื่นมาเอาใจเขาเปรียบและสามารถที่จะพูดหรือกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าถูกต้องได้ แต่ถ้าผลออกมาว่าการกระทำนั้นๆ ผิด บุคคลนั้นก็สามารถที่จะยอมรับได้ และบุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้ เมื่อประสบปัญหาว่าถูกเอาเปรียบอยู่เสมอก็จะสามารถปรับสถานการณ์นั้นให้ถูกต้องได้โดยไม่รู้สึกละอาย และสามารถที่จะบอกปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลเพียงพอได้ด้วย

Frederick H. Kanfer และ Arnold G. Goldstein (1975 อ้างถึงใน วัฒนา พันธุ์เมธา, 2528) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า "พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่อยู่กึ่งกลางระหว่างพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและพฤติกรรมก้าวร้าว" ซึ่งเขียนออกมาในรูปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก \longleftrightarrow พฤติกรรมกล้าแสดงออก \longleftrightarrow พฤติกรรมก้าวร้าว

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับพฤติกรรมอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

Andrew Solter (1976) ได้สรุปว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกจะสามารถแสดงพฤติกรรมต่างๆต่อไปนี้ได้

1. การพูดแสดงความรู้สึก (Use Feeling – Talk) สามารถแสดงออกซึ่งความชอบและความสนใจของตนเองได้อย่างไม่ชัดเจนมากกว่าที่จะพูดอะไรออกมาอย่างกลางๆ เช่น สามารถที่จะพูดได้ว่า "ฉันชอบแกงขามนี้" แทนที่จะพูดเป็นกลางๆ ว่า "แกงขามนี้อร่อยดี"
2. การพูดเกี่ยวกับตัวเอง (Talk about Yourself) สามารถที่จะเล่าให้เพื่อนๆ ฟังได้ว่าตนเองทำอะไรที่มีคุณค่าและน่าสนใจ
3. การพูดทักทายปราศรัย (Make Greeting Talk) สามารถแสดงความเป็นมิตรกับบุคคลที่ต้องการรู้จักให้มากขึ้นด้วยการแสดงความยินดีเมื่อได้พบและพูดทักทายกับเขามากกว่าที่จะเพียงกล่าวทักทาย "สวัสดี" หรือพยักหน้าเพียงอย่างเดียว

4. การยอมรับคำชมเชย (Accept Compliment) สามารถยอมรับคำชมเชยได้อย่างจริงใจ แทนที่จะแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างตรงกันข้าม
5. การแสดงสีหน้าอย่างเหมาะสม (Use Appropriate Facial Talk) สามารถแสดงออกทางสีหน้าและน้ำเสียงที่พูดให้ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง และสามารถสบตากับคู่สนทนาได้ในขณะที่กำลังสนทนา
6. การแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างสุภาพ (Disagree Mildly) เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้ใดก็สามารถแสดงความไม่เห็นด้วยออกมาทางกิริยาอาการ เช่น มองไปทางอื่น เลิกคิ้ว สิ้นศรัทธา หรือเปลี่ยนเรื่องสนทนา
7. การขอให้แสดงความกระจ่าง (Ask for Clarification) เมื่อได้รับคำแนะนำ คำสั่งสอน หรือคำอธิบายที่บิดเบือนไม่กระจ่าง ก็สามารถขอร้องให้ผู้อื่นพูดใหม่อีกครั้งให้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้ แทนที่จะปล่อยไปด้วยความรู้สึกสับสนไม่เข้าใจ
8. การถามเหตุผล (Ask Why) เมื่อมีใครมาขอร้องให้ทำอะไรที่ดูเหมือนว่าไม่มีเหตุผลสมควร ก็สามารถถามคำถามเพื่อหาเหตุผลว่าทำไมจึงต้องการให้ฉันทำสิ่งนั้น
9. การแสดงความไม่เห็นด้วยในขณะนั้น (Express Active Disagreement) เมื่อมีความเห็นตรงข้ามหรือไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น และมีความแน่ใจในความคิดเห็นของตน ก็สามารถแสดงความไม่เห็นด้วยออกมา
10. การกล่าววาทาเพื่อรักษาสติ (Speak Up for Your Rights) เมื่อรู้สึกว่าตนเองถูกเอาเปรียบโดยไม่ยุติธรรมก็สามารถกล่าวคำปฏิเสธได้ โดยไม่รู้สึกว่ามีความผิดของตน สามารถแสดงสิทธิอันชอบธรรมของตนเองและขอให้ผู้อื่นแสดงสิทธิกับเราด้วยความยุติธรรม
11. การแสดงความมั่นคง (Be Persistent) เมื่อมีความข้องใจหรือต้องการร้องทุกข์ในเรื่องที่มีเหตุผลสมควร ก็สามารถดำเนินการร้องทุกข์ได้จนกระทั่งพอใจ แม้มีคนคัดค้านบ้างก็ไม่ล้มเลิกความตั้งใจ
12. หลีกเลี่ยงการที่จะต้องแสดงเหตุผลในทุกๆ ความเห็น (Avoid Justifying Every Opinion) ในการอภิปรายหรือเจรจากับใครก็ตาม หากมีการโต้เถียงหรือต้องคอยตอบคำถามว่า “ทำไม” อยู่ตลอดเวลา ก็สามารถจะหยุดคำถามนั้น โดยการปฏิเสธที่จะต้องต่อความยาวออกไป

Fensterheim (1975) กล่าวถึงพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นความสามารถในการพูดอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา จริงใจ และมีความเหมาะสมในสิ่งที่กำลังคิด รู้สึก และเป็นความสามารถที่จะพูดว่า “ไม่” เมื่อไม่ต้องการ หรือพูดว่า “ใช่” โดยปราศจากความรู้สึกผิด นอกจากนี้ยังเป็น

ความสามารถที่จะแสดงความรักใคร่ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และการสร้างความสนิทสนมกับผู้ที่ใกล้ชิด แทนที่จะเก็บความรู้สึกไว้กับตนเอง เป็นวิถีชีวิตที่กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง มากกว่าการเสียบเหงาเฉยเมย นอกจากนี้ยังกล่าวไว้ว่า การที่บุคคลใช้ความกล้าแสดงออกของตนเป็นการสนองมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง นั่นก็คือ การที่บุคคลยังต่อสู้เพื่อตัวเองและประพจน์ในสิ่งที่ตนเองยกย่องมากเท่าใดก็จะมีภูมิปัญญาในตนเองมากยิ่งขึ้น ดังสมการ

$$\text{ความกล้าแสดงออก} = \text{ความภูมิใจในตนเอง}$$

ภาพที่ 2 สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกล้าแสดงออกและความภูมิใจในตนเอง

และยังกล่าวอีกว่า พฤติกรรมเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยวแต่จะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รูปแบบของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลรวมทางด้านจิตวิทยา ซึ่งเริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนวาระสุดท้ายของชีวิต

Mize (1975 อ้างถึงใน วัฒนา พันธุ์เมธา, 2528) กล่าวถึงพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นการตอบสนองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นการแสดงออกอย่างมีเหตุผลและมีความซื่อตรง อาจเป็นการแสดงความรู้สึกด้านบวกหรือลบก็ได้

Alberti และ Emmons (1974) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นการแสดงความเป็นประชาธิปไตย เป็นการใช้สิทธิส่วนบุคคลของตน โดยไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และได้รวบรวมลักษณะสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า ควรเป็นการแสดงออกที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นการแสดงตนเองออกมาให้ปรากฏ
2. เป็นการแสดงออกมาอย่างจริงใจ
3. เป็นการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา
4. มีลักษณะที่เป็นการส่งเสริมตนเอง
5. ไม่มีลักษณะที่เป็นการทำร้ายความรู้สึกของคนอื่น
6. มีบางส่วนที่ต้องใช้คำพูดในการสื่อสาร เช่น พูดแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็น และขอรับรอง เป็นต้น
7. มีบางส่วนที่ไม่ต้องใช้คำพูดในการสื่อสาร เช่น การใช้สายตา น้ำเสียง ท่าทาง การวางตัว เป็นต้น
8. มีความเหมาะสมแก่บุคคลและสถานการณ์มากกว่าที่จะเป็นลักษณะสากล

9. มีลักษณะรับผิดชอบต่อสังคม

10. เป็นลักษณะผสมผสานกันของทักษะที่ได้เรียนรู้มา ไม่ใช่ลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด

Bower & Bower (1976) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นความสามารถในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกต่างๆ ไม่ว่าจะจะเป็นความรู้สึกทางด้านบวก คือ ความพอใจ ความชื่นชมยินดี เป็นความสามารถที่จะเลือกว่าควรปฏิบัติอย่างไรที่จะแสดงสิทธิของตนออกมาให้ปรากฏ เมื่อมีความถูกต้องเหมาะสมที่จะแสดง

Bloom (1975 อ้างถึงใน วัชรวิ ทรัพย์มี, 2542) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นพฤติกรรมการยืนหยัดในสิทธิของตนทั้งทางวาจา สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง ได้เหมาะสมสอดคล้องกับกาลเทศะและวัฒนธรรม ในขณะเดียวกันก็เคารพในสิทธิของบุคคลอื่น ไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม ไม่ประณามข่มขู่ บังคับ หรือให้ร้ายบุคคลอื่น

Lange และ Jabuboski (1976 อ้างถึงใน วัชรวิ ทรัพย์มี, 2542) ให้คำจำกัดความว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นการแสดงพฤติกรรมเพื่อแสดงสิทธิของตนเอง แสดงความคิด ความรู้สึก ความเชื่ออย่างตรงไปตรงมา จริงใจ และเหมาะสม โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

Salter (1977 อ้างถึงใน วัชรวิ ทรัพย์มี, 2542) กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่เพียงแต่เป็นการแสดงออกเพื่อยืนยันสิทธิของตนเองเท่านั้น แต่แสดงถึงความเป็นมิตร ความรัก และความเมตตาอีกด้วย

สำหรับในประเทศไทยก็มีผู้ที่ให้ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้หลายท่าน ดังจะกล่าวพอสังเขปต่อไปนี้

ละเอียด ชูประยูร และคณะ (2521) ซึ่งเป็นกลุ่มแรกๆ ที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมกล้าแสดงออก ได้ตั้งชื่อ "Assertive Behavior" ว่าพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งหมายถึง การแสดงออกของความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของบุคคลตามสิทธิต่อบุคคลอื่น เป็นการแสดงออกที่มีเหตุผล และเป็นที่ยอมรับในสังคม เช่น กล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น กล้าแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ การปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้องที่ไม่ยุติธรรมหรือไม่มีเหตุผล ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นดีต่อบุคคลอื่นๆ หรือการยอมรับว่าตนเองบกพร่องในบางเรื่อง เป็นต้น

พรสุดา ดิษยวรรณนะ (2534) กล่าวถึงพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมทั้งทางวาจาและการกระทำโดยเปิดเผย ไม่มีการบังคับให้ผู้อื่นทำ เป็นการแสดงความรู้สึกปรารถนาและตรงไปตรงมา สามารถปฏิเสธหรือขอร้องให้ผู้อื่นทำสิ่งที่ตนปรารถนา เป็นพฤติกรรมที่รักษาสีทธิของตนและสร้างความรู้สึกที่ดีแก่ผู้กระทำและผู้ได้รับผลการกระทำ

อัจฉรา สุขารมณ, อรพินทร์ ชูชม และทัศนากัทดี (2538) กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ที่เหมาะสมของบุคคล ทั้งทางด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางตามสิทธิที่ตนมีโดยไม่ก้าวท้าวสิทธิของผู้อื่น เป็นที่ยอมรับของสังคมนั้น และเมื่อกระทำไปแล้วก็ปราศจากความวิตกกังวลหรือความก้าวร้าว นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความมั่นใจให้ตนเองและเพิ่มความภาคภูมิใจให้ตนเองอีกด้วย

วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) กล่าวว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้นจะเต็มไปด้วยความเชื่อมั่น มีความรู้สึกดีต่อตนเอง นับถือตนเอง และสามารถติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ในลักษณะที่จริงใจ ตรงไปตรงมา และเหมาะแก่กาลเทศะ เป็นลักษณะความสัมพันธ์แบบที่มีความเท่าเทียมกันทั้งสองฝ่าย ไม่มีใครมีสิทธิพิเศษเหนือกว่า

วัชรวิ ทรัพย์มี (2539) กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออก คือ พฤติกรรมที่กล้าแสดงออกถึงความคิดเห็น ความรู้สึก ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ความต้องการของบุคคลได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและวัฒนธรรมตามสิทธิของตน โดยไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น รู้จักปฏิเสธ รู้จักขอรับ และชื่นชมผู้อื่นอย่างจริงใจ การแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม เป็นการเห็นคุณค่าของตนเองและบุคคลอื่น

จากความหมายและคำจำกัดความที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกหมายถึง การแสดงออกในรูปแบบของพฤติกรรมที่เป็นไปตามความคิด ความรู้สึกที่แท้จริงให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วยความเหมาะสมตามกาลเทศะและจะต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น มีการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาโดยปราศจากความวิตกกังวล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ในต่างประเทศ ตั้งแต่ปี 1970 เป็นต้นมาได้มีการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกกันอย่างกว้างขวาง ส่วนที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย คือ การฝึกความกล้าแสดงออกให้แก่บุคคล ส่วนการสำรวจพฤติกรรมกล้าแสดงออกในกลุ่มบุคคลต่างๆ นั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าที่ควร

Eileen D. Gambrill และ Cheryl A. Richey (1975 อ้างถึงใน สุจิตรา พรมนุชาธิป, 2522) ได้สร้างเครื่องมือ The Assertive Inventory ประกอบด้วยข้อกระทง 40 ข้อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับปรุงแบบสำรวจและนำไปใช้กับบุคคลต่างๆ ส่วนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสังคมศาสตร์กับกลุ่มสตรีที่ได้รับการฝึกความกล้าแสดงออก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด คือ 1) ระดับความไม่สบายใจ 2) ระดับความเป็นไปได้ของพฤติกรรม และ 3) เหตุการณ์

ที่ผู้ตอบแบบสำรวจต้องการมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ

- 1) นักศึกษาของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบอริกเล่ ศึกษาในปี 1973 เป็นชาย 119 คน หญิง 197 คน (มีอายุเฉลี่ย 22.1 ปี)
- 2) นักศึกษามหาวิทยาลัยเดียวกันกับกลุ่ม 1 คือ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบอริกเล่ ศึกษาในปี 1974 เป็นชาย 137 คน หญิง 158 คน (อายุเฉลี่ย 21.6 ปี)
- 3) นักศึกษา มหาวิทยาลัยวอชิงตัน ซีแอทเทิล เป็นชาย 16 คน หญิง 33 คน (อายุเฉลี่ย 23.1 ปี) กลุ่มนี้จะตอบแบบสำรวจ 2 ครั้ง โดยทิ้งช่วงห่าง 5 สัปดาห์ และ
- 4) เป็นหญิง 19 คน ซึ่งตอบแบบสำรวจก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก ผลการศึกษาพบว่า สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นที่ได้จากคะแนนที่ให้กลุ่มที่ 3 ตอบในตอนที่ 1 มีค่าเท่ากับ .87 และตอนที่ 2 มีค่าเท่ากับ .81 ในกลุ่มนักศึกษาปริญญาตรีทั้งหมด ปรากฏว่านักศึกษาชายและหญิงมีคะแนนทั้งสองตอนคล้ายคลึงกัน แต่ในกลุ่มที่ 1 นักศึกษาชายมีคะแนนความเป็นไปได้ของพฤติกรรมสูงกว่านักศึกษาหญิง ซึ่งหมายความว่าไม่ค่อยจะได้แสดงพฤติกรรมเมื่อตกไปอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ สำหรับในตอนที่ 3 นักศึกษาชายจะให้คำตอบน้อยกว่านักศึกษาหญิงในเรื่องการต่อต้านการล่าโลมทางเพศ การปฏิเสธการมีนัด หรือการขอร้องที่ทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ ส่วนนักศึกษาหญิงจะให้คำตอบน้อยกว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับการพูดวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง หรือการขอร้องให้มีการนัดพบผู้หนึ่งผู้ใด นอกจากนี้คะแนนของระดับความไม่สบายใจในกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งหมดต่ำกว่าคะแนนระดับความเป็นไปได้ของพฤติกรรมในทางตรงกันข้ามกลับพบว่ากลุ่มที่ 4 ก่อนจะมีการฝึก คะแนนของระดับความไม่สบายใจสูงกว่าระดับความเป็นไปได้ของพฤติกรรม

James G, Hollandsworth, Jr. and Kathleen E. Wall (1977 อ้างถึงใน สุจิตรา พรหมนุชาธิป, 2522) มีความเชื่อว่าผู้หญิงมีความกล้าในการแสดงออกน้อยกว่าชาย หรือว่าเพศหญิงมีปัญหาที่เป็นเอกลักษณ์ในเรื่องของความไม่กล้าแสดงออก เขาจึงได้ทำการศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของทั้งชายและหญิงโดยมีสมมติฐานบนความเชื่อดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี 702 คน เป็นชาย 294 คน หญิง 408 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มผู้ใหญ่ที่เรียนภาคค่ำในสถาบันเทคโนโลยีและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น เป็นชาย 25 คน และหญิง 57 คน
- 2) นักศึกษาที่เรียนเต็มเวลาในมหาวิทยาลัยแห่งรัฐ เป็นชาย 77 คน และหญิง 83 คน
- 3) นักศึกษาในวิทยาลัยชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี เป็นชาย 141 คน และหญิง 214 คน
- 4) นักศึกษาในวิทยาลัยชุมชนเดียวกับกลุ่มที่ 3 แต่มีอายุ 50 – 60 ปี เป็นชาย 51 คน และหญิง 54 คน

ข้อมูลได้จากการใช้เครื่องมือชื่อ Adult Self Expression Scale ซึ่งเป็นแบบให้รายงานตนเองและใช้ได้กับคนทุกอายุ ผลที่ได้จากการศึกษามีความคล้ายคลึงกับของ Eileen D. Gambrell และ Cheryl A. Richey ที่ว่าผู้ชายจะรายงานพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่แตกต่างจากผู้หญิงในเรื่องที่เกี่ยวกับนายจ้าง ผู้ดูแลและความพร้อมในการเริ่มความสัมพันธ์ทางสังคม

กับเพศตรงข้าม แต่ผู้หญิงจะรายงานว่ามีความกล้าแสดงออกมากกว่าชายในเรื่องของการแสดงความรักใคร่และชมเชยต่อการแสดงความโกรธที่มีต่อบิดตามารดา

Gardner Coleman and Jacquelyn Lea (1978 อ้างถึงใน สุจิตรา พรมนุชาธิป, 2522) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะหา 1) ความแตกต่างของระดับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของผู้หญิงผิวดำและผิวขาวในมหาวิทยาลัย 2) องค์ประกอบในขบวนการให้การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อความแตกต่างในพฤติกรรมกล้าแสดงออก ได้แก่ความประทับใจและความไม่เป็นตัวของตัวเอง เครื่องมือประกอบด้วยข้อกระทงจาก College Self-Expression Scale และอีก 2 ข้อกระทงที่ใช้วัดระดับของความประทับใจและความไม่เป็นตัวของตัวเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงจากสมาคมสตรีที่มาลงทะเบียนเรียนในระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัย San Jose' State จำนวน 104 คน ซึ่งเป็นอาสาสมัครในการศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่า 1) มีความแตกต่างในระดับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของผู้หญิงผิวดำและผิวขาว 2) ความประทับใจและความไม่เป็นตัวของตัวเอง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ละอียด ชูประยูร และคณะ (2521) ได้นำเครื่องมือ The Assertion Inventory ของ Eileen D. Gambrill และ Cheryl A. Richey มาเพื่อที่จะศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในผู้ร่วมทีมจิตเวช โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการหาว่าคนไทยนั้นมีปัญหาความไม่กล้าแสดงออกมากน้อยเพียงใด และสภาพสังคมวัฒนธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อด้วยหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นว่าการแตกต่างในเรื่องเพศน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) จิตแพทย์ชาย 24 คน และหญิง 14 คน อายุเฉลี่ย 39.44 ปี 2) นักจิตวิทยาชาย 12 คน และหญิง 38 คน อายุเฉลี่ย 28.82 ปี และ 3) นักสังคมสงเคราะห์หญิง 18 คน อายุเฉลี่ย 30.61 ปี ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบกันในกลุ่มจิตแพทย์หญิงมีความเป็นไปได้อย่างพฤติกรรมมากกว่าจิตแพทย์ชาย แต่ต่ำกว่าในระดับของความไม่สบายใจ นักจิตวิทยาชายมีความเป็นไปได้อย่างพฤติกรรมมากกว่าหญิง แต่มีระดับความไม่สบายใจต่ำกว่า และผลโดยรวมพบว่าจิตแพทย์มีระดับความไม่สบายใจต่ำกว่ากลุ่มอื่น และมีความเป็นไปได้อย่างพฤติกรรมใกล้เคียงกับนักจิตวิทยา ส่วนกลุ่มนักสังคมสงเคราะห์มีระดับความไม่สบายใจสูงกว่ากลุ่มอื่น แต่มีความเป็นไปได้อย่างพฤติกรรมต่ำกว่า คือ ไม่ค่อยกระทำพฤติกรรมนั้น

2. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ถือเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปลูกฝังลักษณะบุคลิกภาพและพฤติกรรมการแสดงออกของเด็ก เนื่องจากพ่อแม่เป็นบุคคลซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ พ่อแม่จะคอยอบรมสั่งสอน ให้ความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนวางแผนการอยู่ในสังคมให้กับเด็ก ดังนั้นครอบครัวจึงถือเป็นสถาบันแรกที่เด็กได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม นอกจากนี้สภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในบ้านยังมีผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกและคุณลักษณะที่อายุของเด็กอีกด้วย Smith (1975 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) กล่าวว่า โดยธรรมชาติแล้ว ทารกแรกเกิดทุกคนจะมีพฤติกรรมเป็นแบบกล้าแสดงออกเหมือนกันหมด สังเกตได้จากทารกจะมีปฏิกิริยาตอบโต้ด้วยการร้องไห้เมื่อพ่อแม่ทำในสิ่งที่เขาไม่ชอบ แต่เมื่อเด็กเติบโตขึ้น พ่อแม่จะเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมของเด็กโดยวิธีการอบรมเลี้ยงดู เป็นต้นแบบให้เด็กได้เลียนแบบพฤติกรรมจากพ่อแม่ และตัวเด็กเองจะรับรู้ถึงการแสดงพฤติกรรมที่พ่อแม่พึงพอใจ โดยเด็กเรียนรู้จากการได้รับคำชมเชยหรือการได้รางวัลเมื่อเขาทำในสิ่งที่สร้างความพึงพอใจให้แก่พ่อแม่ และการถูกตำหนิตיעียนหรือการถูกลงโทษเมื่อเขาทำในสิ่งที่พ่อแม่ไม่พึงพอใจ ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จึงถือเป็นการวางแผนการอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุขให้กับเด็ก

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีนักวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายท่านหันมาให้ความสนใจศึกษาในปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ที่เป็นเช่นนี้เพราะปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ถือเป็นอิทธิพลอันดับแรกๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออาการเจริญเติบโตและพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กโดยตรง ซึ่งทำให้เด็กแต่ละคนมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป และจากการที่มีผู้สนใจศึกษาในเรื่องนี้เป็นจำนวนมาก จึงมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Baumrind (1991 อ้างถึงใน ศิริวิฑูรย์ จิมมา, 2550) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หมายถึง พฤติกรรมต่างๆ ของพ่อแม่ที่ซับซ้อน โดยรวมถึงพฤติกรรมเฉพาะด้านแบบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและเป็นอิสระต่อกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็ก ถึงแม้ว่าพฤติกรรมบางอย่างของพ่อแม่ที่แสดงออกมาจะมีลักษณะไม่เหมาะสม เช่น การเยิ่นยี่ การตะโกนเสียงดัง และอาจจะส่งผลต่อเด็กในการเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว แต่ในทางกลับกันอาจส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมในทางตรงกันข้ามก็เป็นได้

ตามแนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของ Baumrind (1967 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ฉิมมา, 2550) ซึ่งเขาได้ทำการศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากการสังเกตการณ์ปฏิสัมพันธ์ของพ่อแม่หรือผู้ปกครองกับเด็กก่อนวัยเรียน แล้วทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมพ่อแม่ออกเป็น 2 มิติกว้างๆ ดังนี้

1. มิติการเรียกร้องพ่อแม่ (Demandingness) โดยพิจารณาที่ระดับการเรียกร้องของพ่อแม่ที่ต้องการให้เด็กทำตามมาตรฐานที่ตั้งไว้โดยยึดพ่อแม่เป็นศูนย์กลาง แสดงให้เห็นถึงการควบคุมพฤติกรรมเด็กของพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่บางคนมีมาตรฐานกับเด็กสูงและมีการเรียกร้องให้เด็กทำตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพ่อแม่บางคนเรียกร้องให้เด็กทำตามมาตรฐานเพียงเล็กน้อยและไม่ใช้อิทธิพลในการควบคุมพฤติกรรมเด็ก
2. มิติการตอบสนองของพ่อแม่ (Responsiveness) เป็นการพิจารณาระดับการตอบสนองของพ่อแม่ต่อความต้องการของเด็ก ซึ่งพ่อแม่บางคนจะให้การยอมรับและการตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในขณะที่พ่อแม่บางคนจะปฏิเสธและไม่ตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก

นอกจากนี้ Baumrind (1967 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ฉิมมา, 2550) ยังได้ผสมผสานระหว่างมิติการเรียกร้องของพ่อแม่กับมิติการตอบสนองของพ่อแม่ และได้ทำการแบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ (Authoritative) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่สนับสนุนให้ลูกมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะ โดยกำหนดขอบเขตของพฤติกรรมให้แก่เด็ก พ่อแม่ต้องการให้เด็กปฏิบัติตามและเรียกร้องให้เด็กเชื่อฟัง แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้คำชี้แนะ ให้เหตุผลกับเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ภายในครอบครัว
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ใช้อำนาจควบคุม ต้องการให้เด็กทำตามความต้องการของพ่อแม่สูง โดยไม่อธิบายถึงเหตุผล ถ้าเด็กไม่ทำตามความต้องการของตนจะถูกลงโทษ เด็กจึงต้องทำตามพ่อแม่ทุกอย่างโดยไม่มีข้อโต้แย้ง ในขณะเดียวกันพ่อแม่ก็จะทำตัวห่างเหินและให้ความอบอุ่นแก่เด็กน้อย
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่สนับสนุนและยอมรับในตัวเด็กมาก ปล่อยให้เด็กทำตามความต้องการของตนเองโดยไม่กำหนดขอบเขต พ่อแม่ให้เด็กตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยตัวเอง ให้การทะนุถนอมและไม่มีการเรียกร้องอะไรจากตัวเด็ก ตลอดจนให้ความอบอุ่นและควบคุมเด็กน้อย

ต่อมา Maccoby และ Martin (1983 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ฉิมมา, 2550) ได้ทำการศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind ด้วยวิธีแยกมิติการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แต่ละแบบ ซึ่งพบว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก กล่าวคือ มีการตอบสนองและมีการรับรู้ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก โดยเด็กจะมีการรับรู้เพิ่มขึ้นตามพัฒนาการทางพุทธิปัญญา เริ่มตั้งแต่วัยทารก เด็กจะมีการรับรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่โดยเด็กจะรับรู้ที่พ่อแม่จะตอบสนองตามความต้องการ ซึ่งถือเป็นการให้ความรักความอบอุ่นก่อให้เกิดความไว้วางใจ แต่เมื่อเด็กเติบโตขึ้น พ่อแม่ไม่ได้ตอบสนองตามความต้องการของเด็กเพียงอย่างเดียวเท่านั้น พ่อแม่ยังเรียกร้องให้เด็กทำตามความต้องการของพ่อแม่อีกด้วย ซึ่งจะถูกจัดอยู่ในมิติการเรียกร้องของพ่อแม่และตัวเด็กจะรับรู้ในมิติควบคุม โดยเด็กจะรับรู้ที่พ่อแม่ควบคุมในระดับสูงหรือต่ำ ดังนั้น ผลของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้และแปลเจตนาของพ่อแม่และเด็ก

จากแนวคิดของ Baumrind ที่วิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมพ่อแม่ออกเป็น 2 มิติ นั้น Maccoby และ Martin (1983 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ฉิมมา, 2550) จึงได้สรุปแนวคิดร่วมกันว่า ไม่ว่าจะพ่อแม่จะให้การอบรมเลี้ยงดูกับเด็กแบบใดก็ตาม ถ้าการรับรู้ของเด็กแตกต่างกันก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงเกิดเป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบที่ 4 ขึ้นเพิ่มเติมจากที่ Baumrind ได้ทำการศึกษาไว้ ซึ่งแบบที่ 4 นี้เป็นการผสมกันระหว่างการไม่สนใจหรือการปฏิเสธ โดยเป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Uninvolved)

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Uninvolved) คือ พ่อแม่ไม่สนใจที่จะตอบสนองต่อความต้องการของเด็กและไม่เรียกร้องในตัวเด็ก แสดงท่าทีเฉยเมยและไม่มีความสนใจใยดีในตัวเด็ก ส่วนมากพ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะมีลักษณะซีมีเคร้า มีความเครียดสูง มีความกดดันในชีวิตประจำวัน มีเวลาให้เด็กน้อย ห่างเหินกับเด็ก ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางโดยสนใจความสะดวกและความสบายของตน ไม่แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีหรือไม่ถูกต้องของเด็ก เพราะรู้สึกว่าเป็นการยุ่งยากและเสียเวลา กล่าวคือ พ่อแม่จะไม่ตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก ขณะเดียวกันก็จะไม่ควบคุมหรือเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติในสิ่งต่างๆ

วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ 4 รูปแบบ ตามแนวคิดของ Maccoby และ Martin (1983) สามารถแบ่งตามมิติได้ 2 มิติ โดยสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

วิธีการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ จำแนกตามมิติ 2 มิติ

(Maccoby และ Martin, 1983 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ฉิมมา, 2550)

	ARCC	DURPC
การเรียกร้องหรือการควบคุม	การเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่	การเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม
การไม่เรียกร้อง	การเลี้ยงดูแบบตามใจ	การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

หมายเหตุ ARCC หมายถึง การยอมรับหรือการตอบสนองโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

DURPC หมายถึง การปฏิเสธหรือการไม่ตอบสนองโดยยึดพ่อแม่เป็นศูนย์กลาง

การวิจัยของ Darling และ Steinberg (1993 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ฉิมมา, 2550) ได้กล่าวไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (Parenting Styles) หมายถึง กลุ่มของทัศนคติที่พ่อแม่แสดงออกผ่านทาง การสื่อสารไปสู่เด็ก จนก่อให้เกิดเป็นวิสัยทางอารมณ์ ในเรื่องการประพฤติปฏิบัติของพ่อแม่ต่อเด็ก
2. การประพฤติปฏิบัติของพ่อแม่ (Parenting Practices) หมายถึง รายละเอียดของพฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละรูปแบบ

นอกจากนี้ นักวิจัยในประเทศหลายท่านก็ให้ความสนใจในปัจจุบันด้านการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เช่นเดียวกัน ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ คือการที่พ่อแม่กับเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกัน อันเป็นทางให้พ่อแม่สามารถให้รางวัลหรือลงโทษการกระทำต่างๆ ของเด็กได้ นอกจากนี้เด็กยังมีโอกาสเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำต่างๆ ของพ่อแม่ ซึ่งจะ ทำให้เด็กเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ ส่วนการที่พ่อแม่จะส่งเสริมหรือขัดขวางลักษณะหรือพฤติกรรมใดๆ ของเด็กย่อมขึ้นอยู่กับความนิยมของสังคมหรือกลุ่มที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ ฉะนั้นจึงเข้าใจได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ถือเป็นการถ่ายทอดลักษณะต่างๆ ในสังคมนั้นๆ ให้แก่เด็ก ถ้าพ่อแม่มาจากสังคมหรือกลุ่มที่แตกต่างกัน แน่แน่นอนว่าพ่อแม่ก็จะใช้การอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันด้วย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อ ลักษณะนิสัย และความเคยชินของคนในแต่ละกลุ่มซึ่งมีความแตกต่างกัน

จากการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพ่อแม่แต่ละคนจะมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันออกไป ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Rogers (1972 อ้างถึงใน นฤมล สิริพันธ์, 2533) ซึ่งแบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy)
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (Overprotection)
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection)

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy)

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม พ่อแม่ไม่ตามใจจนเกินไป ไม่เข้มงวดจนเกินไป ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก และให้ความช่วยเหลือในโอกาสที่เหมาะสม

Hurlock (1964 อ้างถึงใน นฤมล สิริพันธ์, 2533) กล่าวว่า พ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีการให้ความรัก เคารพในสิทธิของลูก และให้ความสำคัญเท่าเทียมกันในครอบครัว

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมปานกลาง ค่อนข้างน้อย และการให้เหตุผลในการฝึกนิสัยเด็ก นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยยังประกอบด้วย การใช้วิธีการชมเชยมากกว่าการลงโทษ และถ้าจำเป็นต้องลงโทษพ่อแม่จะเลือกวิธีการลงโทษทางจิตใจมากกว่าทางกาย นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยยังแตกต่างจากการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจจนเหลือ ตรงที่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้น พ่อแม่จะไม่มีอารมณ์ผูกพันกับเด็กจนเกินไปนัก โดยเลือกใช้ความสงบและห่างเหินจากเด็กในบางโอกาส

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ถือเป็นรูปแบบที่รวบรวมวิธีการเลี้ยงดูต่างๆ ซึ่งเป็นทางช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางจิตใจได้อย่างดีที่สุด Balwin (1948 อ้างถึงใน นฤมล สิริพันธ์, 2533) และ Hurlock (1964 อ้างถึงใน นฤมล สิริพันธ์, 2533) มีความเห็นตรงกันว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีลักษณะกล้าแสดงออก มีความอยากรู้อยากเห็น เป็นตัวของตัวเอง สร้างสรรค์ และวางแผนจัดกิจกรรมของตนเองได้

ละม้ายมาศ ศรีทนต์ (2510 อ้างถึงใน นฤมล สิริพันธ์, 2533) ได้ศึกษาอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็กอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะสร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง และพึ่งตนเองได้

ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ ประสาร ทิพย์ธาดา (2521 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) ที่ว่า เด็กที่ทางบ้านอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่เพราะเด็กได้ฟังคำแนะนำต่างๆ จากผู้ใหญ่ และรู้จักตัดสินใจว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ ทำให้เป็นตัวของตัวเอง

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นนี้ สามารถสรุปได้ว่า เด็กที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะเป็นเด็กที่กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง อยากรู้อยากเห็น มีความคิดริเริ่ม รับผิดชอบ สร้างสรรค์ และพึ่งตนเองได้

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (Overprotection)

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกปฏิเสธการกระทำตามใจปรารถนาหรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำในสิ่งที่ตนต้องการ พ่อแม่คอยคุ้มครอบป้องกันและให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา จนทำให้เด็กรู้สึกว่าพ่อแม่ก้าวร้าวเรื่องส่วนตัวมากเกินไป หรือต้องถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของพ่อแม่โดยที่ตนเองไม่ได้รับอิสระ

ดวงเดือน พันธุมาวีน (2520 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) กล่าวว่า การเลี้ยงดูแบบควบคุมมากเป็นการบังคับให้เด็กทำตามที่พ่อแม่เห็นดีเห็นชอบ โดยการลงโทษและการขู่เข็ญเมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตาม เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและควบคุมมากจะมีลักษณะที่น่าพอใจคือ เชื่อฟัง สุขภาพเอื้อเฟื้อ แต่มีลักษณะขี้อาย เก็บตัว ขี้น้อยใจ และชอบพึ่งพาผู้อื่น มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ ในขณะที่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อยแต่ควบคุมมากจะมีลักษณะก้าวร้าวและหลบเลี่ยงสังคม เด็กวัยรุ่นที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมมากจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความยุติธรรม ก่อให้เกิดความอยากที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและมั่วร้าย ซึ่งถ้าเด็กไม่กล้าแสดงออกให้พ่อแม่เห็น เด็กก็อาจไปแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนแทน

Maccoby (1980 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มักจะห้ามไม่ให้เด็กทำในสิ่งที่เขาต้องการ เช่น อย่านำสิ่งของไปเล่นในที่สาธารณะ เป็นต้น แต่จะบังคับให้เด็กทำตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ ประเพณี และมาตรฐานของสังคมอย่างเคร่งครัด ไม่ยอมจํานนต่อการเรียกร้องของเด็ก และเมื่อเด็กทำผิดก็จะลงโทษเด็กอย่างรุนแรง ซึ่งจะมีผลให้เด็กเกิดการขัดขืนและต่อต้านกฎที่ยอมรับไม่ได้ หรือในบางครั้งก็ทำตรงข้ามกับกฎระเบียบ เนื่องจากเด็กเกิดความคับข้องใจเพราะไม่สามารถทำตามความต้องการของตนเองได้

Radke (1946 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูพ่อแม่ว่า พ่อแม่ที่เคร่งครัดในระยะวัยนี้จะทำให้เด็กมีความวิตกกังวลสูง ไม่เป็นตัวของตัวเอง

จากการศึกษาของ Shoban (1950 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) พบว่า พ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความกล้าแสดงความคิดเห็น และไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง

Roger (1972 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) ได้ให้ความเห็นว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีผลยับยั้งพัฒนาการของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เด็กจะขาดความมั่นใจ ขาดความรับผิดชอบ และเมื่อมีปัญหาเด็กจะใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบถอยหนีมากกว่าแบบเผชิญปัญหา

ประสาร ทิพย์ธารา (2521 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) กล่าวว่า พ่อแม่ที่ใช้อำนาจสิทธิเด็ดขาดในทุกเรื่องหรือเป็นคนระเบียบจัด จะไม่ยอมให้เด็กทำอะไรตามใจตนเอง ส่งผลให้เด็กขาดความเชื่อมั่น มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในวงแคบหรือถูกทำลายโดยสิ้นเชิง เด็กจะปฏิบัติตามคำสั่งเพียงอย่างเดียว

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ สามารถสรุปได้ว่า เด็กที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะเป็นเด็กที่เจียมเจียม มีความอยากรู้อยากเห็นน้อย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง วิตกกังวลและไม่เป็นตัวของตัวเอง ยอมตามผู้อื่น และไม่กล้าแสดงออก

การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection)

การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองถูกเกลียดชังหรือปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร ไม่ให้ความอบอุ่นใจทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้ง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) ได้สรุปการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งไว้ว่า เด็กจะได้รับความรักน้อยและถูกควบคุมน้อย จึงมีลักษณะก้าวร้าว ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนได้ และกลายเป็นเยาวชนชกชก พ่อแม่ที่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งนี้ส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีความรักเด็กน้อย และไม่มีเวลาเอาใจใส่เด็ก จึงปล่อยให้ละเลยเด็กเสียส่วนมาก

Symond (1939 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่ยอมรับเด็ก ไม่ให้ความรัก ความสนใจ ไม่ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง นอกจากนี้ยังชอบวิจารณ์ ตำหนิ และเปรียบเทียบเด็กกับผู้อื่น ถ้าพ่อแม่ไม่พอใจก็จะ

ลงโทษเด็กอย่างรุนแรง ถ้าเป็นการทอดทิ้งโดยเจตนาเป็นระยะเวลานานจะทำให้เด็กปรับตัวไม่ได้ ขาดการควบคุมตนเอง คับข้องใจ โกรธแค้น และจะแก้แค้นโดยแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวผื่นสังคม ในที่สุดก็จะกลายเป็นเยาวชนอาชญากร แต่ถ้าเป็นการทอดทิ้งโดยไม่เจตนา เช่น พ่อแม่ต้องไปทำงานในที่ไกลๆ จนไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแล จะทำให้เด็กกลายเป็นคนดื้อดึง ขัดขืน ต่อต้าน หรือเรียกร้องความสนใจจากพ่อแม่ด้วยการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในรูปแบบต่างๆ

Hurlock (1974 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) กล่าวว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งจะมีลักษณะเคร่งเครียด ไม่ชอบสมาคม และโดดเดี่ยว

Wolberg (1970 อ้างถึงใน นฤมล สิริวิฑูรย์, 2533) กล่าวว่า เด็กที่ถูกพ่อแม่เลี้ยงดูแบบทอดทิ้งไม่ได้รับความรัก ไม่เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ มักจะเป็นคนขลาดกลัว ลังเล มีความรู้สึกไม่มั่นคง อยากได้รับความสนใจจากผู้อื่นตลอดเวลา มักอิจฉา และก้าวร้าว เพราะรู้สึกว่าทุกสิ่งรอบตัวเป็นอันตรายสำหรับตน มีความรู้สึกหงอยเหงา โดดเดี่ยว มีปัญหาในการที่จะได้รับความรักจากผู้อื่น รวมถึงไม่เรียนรู้ที่จะรักผู้อื่น ไม่ไว้ใจผู้อื่น และถ้าพ่อแม่ของเด็กทะเลาะทอดทิ้ง ไม่ให้ความรัก ไม่ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เด็กจะมีลักษณะนิสัยและทัศนคติต่อต้านผู้อื่น ไม่ทำอะไรตามกฎเกณฑ์ มีความวุ่นวายทางอารมณ์สูง และแสดงออกในลักษณะการตอบโต้ความกดดันหรือต่อต้านการบีบบังคับที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่ นอกจากนี้ยังมีลักษณะขัดขืน ดื้อรั้นอย่างรุนแรงปนอยู่ด้วย เช่น โกหก ลักขโมย เป็นต้น

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ สามารถสรุปได้ว่า เด็กที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูง ขาดการควบคุมตนเอง คับข้องใจ โกรธแค้น ดื้อรั้นและต่อต้านสังคม เนื่องจากมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับความเกลียดชังจากพ่อแม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

ประพันธ์ สุทธาวาส (2519 อ้างถึงใน วัฒนา พันธุ์เมฆา, 2528) ได้ศึกษาความก้าวร้าวของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบทอดทิ้ง และแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป เป็นนักศึกษาวិทยาลัยครู ทั้งสิ้น 253 คน โดยสุ่มจากวิทยาลัยครูภาคตะวันตก 3 แห่ง คือ วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง และวิทยาลัยครูนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัยซึ่งดัดแปลงมาจาก The College Self Expression Scale โดย John P. Galassi และคณะ และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของ ถิ่น แพเพชร (2517) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบทอดทิ้ง และแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบทอดทิ้ง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป

รัญจวน คำวชิรพิทักษ์ (2524) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.3) ปีการศึกษา 2523 ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา เฉพาะเขตกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น 547 คน ซึ่งให้นักเรียนตอบแบบสอบถามและผู้วิจัยได้คัดเลือกจากคำตอบที่สมบูรณ์แบบทั้งหมด 299 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบรวมสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของ พีรพงศ์ สิริวัฒนางกูร (2520) 2) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขัน ของ สมาน กำเนิด (2520) และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบอารยประชาธิปไตย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 3) แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัยของ วงพัศตร์ ภูพันธ์ศรี (2523) 4) แบบทดสอบบุคลิกภาพแสดงตัว – เก็บตัวของ ชูศักดิ์ ชัมภลลิขิต (2513) 5) แบบทดสอบบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ของ วีรยุทธ วิเชียรโชติ และคณะ (2513) ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกมากที่สุด รองลงมาคือ แบบประชาธิปไตย และแบบอารยประชาธิปไตย ตามลำดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีสหสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบอารยประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวดขัน มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยทางคุณภาพพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขันมีสหสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ
3. เพื่อทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ตัวแปรของการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัวแปร ดังนี้
 - 1) วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ แบ่งเป็น การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย, การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน, และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง
 - 2) ประเภทของโรงเรียน แบ่งเป็น นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ
2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับตัวแปรวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และประเภทของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ
 - 1.1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
 - 1.2 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง
2. นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย

- มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ขอบเขตในการวิจัย

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีเชื้อชาติไทย ศึกษาในโรงเรียนที่สอนด้วยหลักสูตรไทย และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 134 คน ซึ่งมาจากโรงเรียนไทยต่างๆ 4 โรงเรียน โดยเลือกเฉพาะที่เป็นโรงเรียนสหศึกษา เพราะเป็นสภาพที่คล้ายกับความ เป็นอยู่ในสังคมปกติมากที่สุด และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีเชื้อชาติไทย ศึกษาในโรงเรียนที่สอนด้วยหลักสูตรนานาชาติ และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นเกรด 10 – 12 ปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 103 คน ซึ่งมาจากโรงเรียนนานาชาติต่างๆ 5 โรงเรียน

- ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตัวแปร ดังนี้ 1) ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรที่ใช้เป็นตัวทำนาย ได้แก่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และประเภทของโรงเรียน และ 2) ตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ พฤติกรรมกล้าแสดงออกตามคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive Behavior) หมายถึง การแสดงออกในรูปของพฤติกรรมที่เป็นไปตามความคิด ความรู้สึกที่แท้จริงให้ผู้อื่นได้รับรู้ ด้วยความเหมาะสมตามกาลเทศะและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น มีการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา โดยปราศจากความวิตกกังวล ในที่นี้หมายถึงคะแนนที่นักเรียนได้รับจากการตอบแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของ วัฒนากัน พันธ์เมฆา (2528) และ วัชรวิทย์ ทรัพย์มี (2539)

วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หมายถึง แบบแผนหรือวิธีการที่พ่อแม่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน ซึ่งในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 แบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย, การอบรมเลี้ยงดู

แบบทอดทิ้ง, และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ในที่นี้หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการตอบแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Rogers (1972) จากงานวิจัยของ ปราณีต วิสาละ (2533)

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม พ่อแม่ไม่ตามใจจนเกินไป และไม่เข้มงวดมากจนเกินไป พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็น ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในโอกาสที่เหมาะสม

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (Overprotection) หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณถูกปฏิเสธการกระทำตามใจปรารถนาหรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำในสิ่งที่ต้องการ พ่อแม่คอยคุ้มครองป้องกันและให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา จนทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณก้าวร้าวเรื่องส่วนตัวมากเกินไป

การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection) หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณถูกเกลียดชังหรือปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่เอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร

นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย หมายถึง นักเรียนที่มีเชื้อชาติไทย และสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ ศึกษาในโรงเรียนที่สอนด้วยหลักสูตรการเรียนการสอนภาคไทย ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ หมายถึง นักเรียนที่มีเชื้อชาติไทย และสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ ศึกษาในโรงเรียนที่รับเอาหลักสูตรการเรียนการสอนตามแบบตะวันตกมาใช้ มีระบบการเรียนแบบ 2 ภาษาหรือมากกว่า ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นเกรด 10 – 12 ปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะทำให้ทราบว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. จะทำให้ทราบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออกและแนะนำการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม
4. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถเป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่ในการเข้าใจและช่วยส่งเสริมให้นักเรียนไทยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นได้
5. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกได้
6. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกได้ใน การวิจัยต่อไป

บทที่ 2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research method) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน, เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ, และทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในขั้นพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยนี้ได้มีการสร้างแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกขึ้น ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของ วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) และ วชิรี ทรัพย์มี (2539) โดยมีกลุ่มตัวอย่างในขั้นพัฒนาเครื่องมือจำนวนทั้งสิ้น 100 คน เป็นนักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 หรือเกรด 10 – 12

2. กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 ทั้งเพศชายและหญิง ในโรงเรียนสหศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 608 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 และกลุ่มนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระดับชั้นเกรด 10 – 12 และได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างหลายชั้น (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้

1) กลุ่มนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต โดยกำหนดให้จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 2 เขต ซึ่งได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 1 และ เขต 2 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3, 2553) ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มเขตต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 2 เขต ได้แก่ เขตราชเทวี และเขตสัมพันธวงศ์

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 2 เขต ได้แก่ เขตบางรัก และเขตยานนาวา

จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มโรงเรียนสหศึกษาที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากเขตต่างๆ ทั้ง 4 เขตที่ได้เลือกไว้แล้ว โดยใช้วิธีการสุ่มตามสะดวก (Convenient Method) และเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวนทั้งสิ้น 358 คน ดังนี้

เขตราชเทวี ได้แก่ โรงเรียนมักกะสันพิทยา เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 72 คน

เขตสัมพันธวงศ์ ได้แก่ โรงเรียนกุหลาบพิทยา เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 97 คน

เขตบางรัก ได้แก่ โรงเรียนพุทธจักรวิทยา เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 93 คน

เขตยานนาวา ได้แก่ โรงเรียนนนทรีวิทยา เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 96 คน

2) กลุ่มนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

ผู้วิจัยได้คัดรายชื่อโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนถึงระดับเกรด 12 จากนั้นทำการสุ่มตามสะดวก (Convenient Method) จำนวน 5 โรงเรียน และเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวนทั้งสิ้น 250 คน ดังนี้

Bangkok Christian International School เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 29 คน

Ekamai International School เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 71 คน

Ruamrudee International School Thailand เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 99 คน

St. John's International School เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 29 คน

Traill International School เก็บข้อมูลนักเรียนจำนวน 22 คน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ทำหนังสือจากทางมหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มไว้
2. นำแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Rogers (1972) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบวัดมาจากงานวิจัยของ ปราณิต วิสาละ (2533) ไปให้นักเรียนทำ จากนั้นผู้วิจัยตรวจให้

คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ อันได้แก่

- 1) วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy)
- 2) วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ (Overprojection)
- 3) วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection)

ตารางที่ 2

จำนวนนักเรียนซึ่งตอบแบบสอบถาม ที่สามารถจำแนกตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ (N = 237)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	โรงเรียนไทย	โรงเรียนนานาชาติ	
1. แบบประชาธิปไตย	56	43	99
2. แบบเข้มงวดกดขี่	43	34	77
3. แบบทอดทิ้ง	35	26	61
รวม	134	103	237

3. นำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของ วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) และ วัชรวิ ทรัพย์มี (2539) ไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ถูกจำแนกตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทำ จากนั้นผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เป็นการสอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมคำในช่องว่างจำนวน 5 ข้อ โดยข้อคำถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านเพศ อายุ เชื้อชาติ สถานศึกษา และระดับชั้น

2. แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Rogers (1972) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยปราณีต วิสาละ (2533) ลักษณะของแบบวัดเป็นการให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามการรับรู้ของตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม 18 ข้อ นักเรียนตอบข้อคำถามโดยเลือกว่าข้อคำถามนั้นตรงกับตนเองหรือไม่และมากน้อยเพียงใดใน 5 ระดับ (5 – point Likert Scale) จากไม่ตรงเลยจนถึงตรงมาก ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากมาตรวัดเดิมของปราณีต วิสาละ (2533) ที่ให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามโดยเลือกว่าข้อคำถามนั้นเกิดขึ้นกับตนเองบ่อยแค่ไหนใน 3 ระดับ (3 – point Likert Scale) จากบ่อยครั้งจนถึงไม่เคย

ลักษณะคำถามเป็นข้อความที่มีลักษณะแบ่งเป็นช่วงๆ แต่ช่วงเท่ากัน (Interval Scale) มีทั้งหมด 18 ข้อ โดย

- ข้อที่ 1, 2, 4, 6, 12 และ 16 เป็นข้อที่ใช้วัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เน้นแบบประชาธิปไตย
 ข้อที่ 3, 5, 7, 8, 11 และ 13 เป็นข้อที่ใช้วัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เน้นแบบเข้มงวดกวดขัน
 ข้อที่ 9, 10, 14, 15, 17 และ 18 เป็นข้อที่ใช้วัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เน้นแบบทอดทิ้ง

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มีการให้คะแนนเป็นช่วงๆ แบบ Rating Scale โดยปรากฏในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

คำตอบ	คะแนน
ไม่ตรงเลย	1
ไม่ค่อยตรง	2
ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน	3
ตรง	4
ตรงมาก	5

จากนั้นนำคะแนนมารวมกันเป็นส่วนๆ โดยแต่ละส่วนแบ่งคะแนนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้มัธยฐาน (Median) แบ่งคะแนนสูงและคะแนนต่ำ เพื่อจำแนกวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ออกเป็น 2 แบบตามลักษณะ ดังนี้

ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามได้คะแนนข้อที่ 1, 2, 4, 6, 12 และ 16 สูง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เน้นแบบประชาธิปไตยในระดับสูง

ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามได้คะแนนข้อที่ 3, 5, 7, 8, 11 และ 13 สูง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เน้นแบบเข้มงวดกวดขันในระดับสูง

ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามได้คะแนนข้อที่ 9, 10, 14, 15, 17 และ 18 สูง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เน้นแบบทอดทิ้งในระดับสูง

3. แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของวัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) และวัชรีย์ ทรัพย์มี (2539) ลักษณะของแบบวัดเป็นการให้กลุ่มตัวอย่างตอบข้อความคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้ตรงกับตนเองมากที่สุด ประกอบด้วยข้อความคำถาม 26 ข้อ กลุ่มตัวอย่างตอบข้อความคำถามโดยเลือกว่าข้อความนั้นตรงกับตนเองหรือไม่และมาน้อยเพียงใดใน 5 ระดับ (5 – point Likert Scale) จากไม่ตรงกับฉันอย่างยิ่งจนถึงตรงกับฉันอย่างยิ่ง

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก เนื่องจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ประกอบด้วยข้อความคำถามทางบวกและข้อความคำถามทางลบ ดังนั้น จำเป็นต้องกลับคะแนนในข้อความคำถามทางลบก่อนที่จะรวมคะแนนทั้งแบบวัด โดย

ข้อ 1, 3, 4, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 23, 24 และ 26 เป็นข้อความคำถามทางบวก

ข้อ 2, 5, 6, 7, 10, 12, 16, 17, 22 และ 25 เป็นข้อความคำถามทางลบ

ตารางที่ 4

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

คำตอบ	คะแนน (ข้อความคำถามทางบวก)	คะแนน (ข้อความคำถามทางลบ)
ไม่ตรงกับฉันอย่างยิ่ง	1	5
ค่อนข้างไม่ตรงกับฉัน	2	4
ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน	3	3
ค่อนข้างตรงกับฉัน	4	2
ตรงกับฉันอย่างยิ่ง	5	1

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก ได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก เช่น Andrew Solter (1976), Fensterheim (1975), Bower & Bower (1976), Alberti and Emmons (1974), ละเอียด ชู ประยูร และคณะ (2521), วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528), และ วชิรี ทรัพย์มี (2539) เป็นต้น
2. ผู้วิจัยสร้างข้อกระทงของพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้สอดคล้องกับข้อมูลและงานวิจัยที่ได้ศึกษามาข้างต้น โดยมีการดัดแปลงข้อกระทงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของวัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) และวชิรี ทรัพย์มี (2539) บางส่วนและสร้างข้อกระทงเพิ่มขึ้นอีกบางส่วน ซึ่งได้ข้อกระทงรวมทั้งสิ้น 34 ข้อ
3. นำข้อกระทงทั้ง 34 ข้อ ไปทดสอบค่าความตรงตามโครงสร้างทฤษฎี (Construct Validity) กับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 100 คน โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ทั้งหมด (Corrected Item – Total Correlation หรือ CITC) พบว่า มีข้อที่มีนัยสำคัญต่ำ จึงพิจารณาตัดข้อกระทงออกไปจำนวน 8 ข้อ เหลือข้อกระทงที่มีค่านัยสำคัญสูงจำนวน 26 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยข้อกระทงทางบวก 16 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 10 ข้อ

ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

1. มาตรฐานวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ผู้วิจัยได้สร้างมาตรฐานวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกขึ้น โดยมีการดัดแปลงข้อกระทงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของวัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) และวชิรี ทรัพย์มี (2539) บางส่วนและสร้างข้อกระทงเพิ่มขึ้นอีกบางส่วน

โดยที่วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) ได้นำมาตรฐานวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกนี้มาจากงานวิจัยที่มีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นมาตรฐานวัดของรังสรรค์ เพ็งชู (2521) มีการทดสอบค่าความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) เรียบร้อยแล้ว โดยนำแบบวัดไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนท่า ยางวิทยาและโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 150 คน และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Conbrach's alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

ในขณะที่ วชิรี ทรัพย์มี (2539) ได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกขึ้นและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา 3 ท่านตรวจสอบและให้ความเห็น แล้วจึงนำมาปรับปรุงเป็นข้อกระทงแบบ

วัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยจำนวน 93 ข้อ จากนั้นจึงนำแบบวัดไปทดสอบกับนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีการ Item Total Correlation ในการหาค่าสหสัมพันธ์แบบ Pearson's Product Moment Correlation ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวม ได้ข้อกระทบแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วได้จำนวน 52 ข้อ หลังจากนั้นได้มีการนำแบบวัดมาทดสอบความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และทดสอบความตรงตามเกณฑ์แบบอิงเกณฑ์ (Criterion Related Validity) โดยเกณฑ์ที่นำมาใช้ตรวจสอบได้จากกลุ่ม Known Group ซึ่งระบุโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อนผู้ใกล้ชิด

ดังนั้น ข้อกระทบส่วนใหญ่ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการสร้างมาตรวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก ล้วนแต่ผ่านการทดสอบมาแล้ว จึงถือได้ว่าเป็นข้อกระทบที่มีคุณภาพในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 100 คน โดยมีการทดสอบค่าความตรงตามโครงสร้างทฤษฎี (Construct Validity) จากการวิเคราะห์ค่า CITC พบว่า มีข้อกระทบที่มีค่านัยสำคัญสูงจำนวน 26 ข้อ และมีการทดสอบค่าความเที่ยง (Reliability) จากการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 ซึ่งถือว่าแบบวัดนี้มีความน่าเชื่อถือในระดับสูง

2. มาตรวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Rogers (1972) พัฒนาขึ้นโดยปราณีตวิสาละ (2533) ซึ่งมีการทดสอบค่าความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) เรียบร้อยแล้ว โดยการนำแบบวัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ แล้วนำไปทดสอบ (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดสงขลา จำนวน 40 คน เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสม จากนั้นนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 ซึ่งถือว่าแบบวัดนี้มีความน่าเชื่อถือในระดับสูง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสามารถนำแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ฉบับนี้มาใช้ในการวิจัยนี้ได้เลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือจากทางมหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มไว้
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดย
 - 1) นำแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Rogers (1972) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบวัดมาจากงานวิจัยของ ปราณิต วิสาละ (2533) ไปให้นักเรียนทำเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
 - 2) ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย, การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน, และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง
3. นำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของ วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) และ วชิรี ทรัพย์มี (2539) ไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ถูกจำแนกตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทำ จากนั้นผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4. นำผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดมาวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการลงรหัสและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อคำนวณค่าสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา โดยนำคะแนนที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกมาหาค่ามัธยฐาน คณิต ค่าความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ, ทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อ

แม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก, และเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อไป

3. ในการทดสอบการวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ และใช้การทดสอบสถิติที (Independent Sample t-test) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนไทยโดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

- 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 2) ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เพิ่มเติม

โดยมีการใช้สัญลักษณ์แทนค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

N	หมายถึง	จำนวนผู้ร่วมการทดลองในแต่ละกลุ่ม
Min	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด
Max	หมายถึง	คะแนนสูงสุด
M	หมายถึง	ค่ามัธยฐานเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ยของคะแนน
SD	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
F	หมายถึง	ค่าสถิติเอฟ
p	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
t	หมายถึง	ค่าสถิติที
df	หมายถึง	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (mean Square)
MS_{error}	หมายถึง	ค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (mean square error)

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

- 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติต่างๆ โดยในขั้นแรกมีผู้ทำแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จำนวนทั้งสิ้น 608 คน และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อคัดเลือกและจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ 3 รูปแบบ ซึ่งจะนำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างจริงที่ถูกคัดเลือกมาแล้วทำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 237 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีจำนวนและร้อยละ ซึ่งได้จำแนกตามเพศ ประเภทโรงเรียน ชื่อโรงเรียน และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประเภทโรงเรียน ชื่อโรงเรียน และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ (N = 237)

รายการ		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	85	35.9
	หญิง	152	64.1
ประเภทโรงเรียน	โรงเรียนไทย	134	56.5
	โรงเรียนนานาชาติ	103	43.5
ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนมัธยมสันพิทยา	29	12.2
	โรงเรียนกุหลาบวิทยา	32	13.5
	โรงเรียนพุทธจักรวิทยา	28	11.8
	โรงเรียนนทรีวิทยา	45	19
	Bangkok Christian International School	17	7.2
	Ekamai International School	33	13.9
	Ruamrudee International School Thailand	31	13.1
	St. John's International School	12	5.1
	Traill International School	10	4.2
การอบรมเลี้ยงดู	แบบประชาธิปไตย	99	41.8
	แบบเข้มงวดกวดขัน	77	32.5
	แบบทอดทิ้ง	61	25.7

2) ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีค่าสูงที่สุดเท่ากับ 3.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .36 ($M = 3.26, SD = .36$) รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเท่ากับ 3.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .42 ($M = 3.10, SD = .42$) และค่าเฉลี่ยของคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเท่ากับ 3.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .30 ($M = 3.05, SD = .30$) ตามลำดับ ส่วนในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออก พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .38 ($M = 3.19, SD = .38$) ซึ่งรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน อันได้แก่ คะแนนต่ำสุด (*Min*) คะแนนสูงสุด (*Max*) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (*M*) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และพฤติกรรมกล้าแสดงออก ($N = 237$)

ตัวแปร		<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
การอบรมเลี้ยงดู	แบบประชาธิปไตย	1.17	5.00	3.26	.36
	แบบเข้มงวดกวดขัน	1.00	4.67	3.10	.42
	แบบทอดทิ้ง	1.00	4.17	3.05	.30
พฤติกรรมกล้าแสดงออก		1.54	4.31	3.16	.38

นอกจากนี้ ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยจำเป็นต้องทราบข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่สัมพันธ์กันที่อาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก อันได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และประเภทของโรงเรียน โดยในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานในส่วนนี้ แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย, แบบเข้มงวดกวดขัน, และแบบทอดทิ้ง มีค่าเท่ากับ 3.24, 3.01, และ 3.00 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

ซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย, แบบเข้มงวดกวดขัน, และแบบทอดทิ้ง มีค่าเท่ากับ 3.29, 3.22, และ 3.13 ตามลำดับ นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ มีค่าเท่ากับ 3.10 และ 3.23 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7

ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออก จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และประเภทโรงเรียน (N = 237)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ประเภทโรงเรียน						รวม		
	โรงเรียนไทย			โรงเรียนนานาชาติ			M	SD	n
	M	SD	n	M	SD	n			
แบบประชาธิปไตย	3.24	.37	56	3.29	.34	43	3.26	.36	99
แบบเข้มงวดกวดขัน	3.01	.42	43	3.22	.39	34	3.10	.42	77
แบบทอดทิ้ง	3.00	.31	35	3.13	.29	26	3.05	.30	61
รวม	3.10	.39	134	3.23	.35	103	3.16	.38	237

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 – 3 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ, เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ, และทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ

- 1.1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

1.2 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย

สมมติฐานข้อที่ 3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ของพฤติกรรมกล้าแสดงออก พบว่า อิทธิพลหลักของวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F(5, 231) = 6.91, p < .01$) ซึ่งจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อไป และพบว่า อิทธิพลหลักของประเภทโรงเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F(5, 231) = 7.80, p < .01$) โดยนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ ($M = 3.23, SD = .35$) มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย ($M = 3.10, SD = .39$) ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 แต่พบว่า อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F(5, 231) = 1.06, p > .05$) กล่าวคือ ไม่พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ (interaction effect) ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8

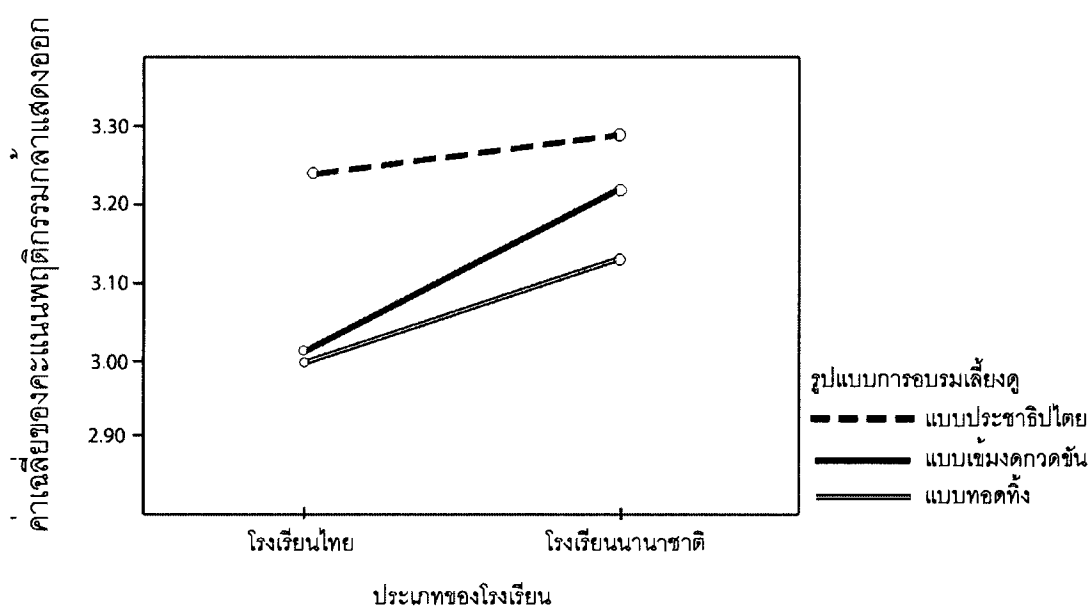
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมกล้าแสดงออก

แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
ประเภทโรงเรียน (A)	1	7.80**	.006
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ (B)	2	6.91**	.001
A*B	2	1.04	.356
ความคลาดเคลื่อน	231	(.13)	

หมายเหตุ ค่าในวงเล็บ คือ ค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (mean square error)

** $p < .01$.

ในการทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ (interaction effect) ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกดังที่กล่าวไว้ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้ง 2 ไม่มีอิทธิพลสัมพันธ์กัน ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ของพฤติกรรมกล้าแสดงออก พบว่า อิทธิพลหลักของวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F(5, 231) = 6.91, p < .01$) จึงมีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Bonferroni เนื่องจากข้อมูลมีความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน โดยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Bonferroni ตามสมมติฐานที่ 1.1 และ 1.2 ($N = 237$)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่	ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิต		
	1	2	3
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (3.26)		.16*	.21**
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (3.10)			.05
การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (3.05)			

หมายเหตุ ค่าในวงเล็บ คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจ

* $p < .05$. ** $p < .01$.

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เพิ่มเติม

ในการทดสอบการวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ

- 1.1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
- 1.2 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

เมื่อพิจารณาผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มโดยใช้ Levene's F test พบว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทั้ง 3 รูปแบบมีความแปรปรวนของข้อมูลเท่ากัน ($F(3, 234) = 2.80, p = .063$)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ

พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทั้ง 3 รูปแบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบตามสมมติฐานที่ 1 (N = 237)

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (รวม)	3	.99	7.42**
ความคลาดเคลื่อน	234	.13	
รวม	236		

หมายเหตุ Levene Statistic $F(2,234) = 2.80, p = .063$.

** $p < .01$.

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบสถิติที (Independent Sample *t*-test) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย

ผลการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (homogeneity of variance) ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติก่อนการทดสอบสถิติที (Independent Sample *t*-test) ด้วยสถิติทดสอบ Levene's test พบว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน กล่าวคือ มีความแปรปรวนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ ดังนั้น จึงใช้การทดสอบสถิติที (Independent Sample *t*-test) แบบกรณีความแปรปรวนเท่ากัน (equal variance assumed)

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ พบว่า นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียน

ไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย
ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาใน
โรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตัวแปร	กลุ่ม	M	SD	Levene's test		t-test	
				F	p	t	p
A	Inter (N = 103)	3.23	.35	.17	.680	2.63**	.005
	Thai (N = 143)	3.10	.39				

หมายเหตุ A หมายถึง พฤติกรรมกล้าแสดงออก

Inter หมายถึง นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

Thai หมายถึง นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย

** $p < .01$, ทางเดียว.

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
		สนับสนุน	ปฏิเสธ
1.1	นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	✓	-
1.2	นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง	✓	-
2	นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย	✓	-
3	มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก	-	✓

บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน, เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ, และทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามสมมติฐานการวิจัยดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ

- 1.1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
- 1.2 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 โดยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของนักทฤษฎี อาทิเช่น Balwin (1948) และ Hurlock (1964) ซึ่งมีความเห็นตรงกันว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีลักษณะกล้าแสดงออก มีความอยากรู้อยากเห็น เป็นตัวของตัวเอง สร้างสรรค์ และวางแผนจัดกิจกรรมของตนเองได้, ขณะที่ละม้ายมาศ ศรีทัตต์ (2510) ได้พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะสร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง และพึ่งตนเองได้ นอกจากนี้ ประพันธ์ สุทธาวาส (2519) ได้ศึกษาความก้าวร้าวของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบทอดทิ้ง และแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบทอดทิ้ง

และแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นต้น

เมื่อกล่าวถึงเรื่องของการอบรมเลี้ยงดู ตั้งแต่เล็กจนโตผู้ที่ใกล้ชิดและเลี้ยงดูเด็กมากที่สุดคือพ่อแม่ การที่เด็กจะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูหรือสภาพแวดล้อมรอบข้างเป็นตัวกำหนดให้เด็กแต่ละคนมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่โดดเด่นและสำคัญในตัวบุคคลจนสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนนั่นคือ ลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออก เด็กที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูง มักได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเสรีภาพ แต่อยู่ในขอบเขต พ่อแม่ไม่ตามใจมากเกินไป และเคารพในสิทธิและเหตุผลของเด็ก ซึ่งเป็นลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั่นเอง เมื่อเป็นเช่นนี้เด็กจึงรู้จักแสดงความต้องการของตนเอง รู้จักรักษาสิทธิของตนเอง ไม่ยอมให้ผู้ใดมาเอาเปรียบรังแก หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าเป็นลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออก ส่วนเด็กที่พ่อแม่มักจะคุ้มครองช่วยเหลือเด็กอยู่ตลอดเวลา ไม่ยอมให้เด็กได้มีกิจกรรมส่วนตัว บังคับให้เด็กอยู่ในอิริยาบถโดยไม่ฟังความคิดเห็นของเด็ก ซึ่งเป็นลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน โดยเด็กจะมีลักษณะขี้อาย เก็บตัว ขี้น้อยใจ ชอบพึ่งพาและยอมตามผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลให้มีลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออกน้อยกว่า เช่นเดียวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งที่พ่อแม่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกเกลียดชังหรือปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร ไม่ให้ความอบอุ่นใจกับเด็ก ส่งผลให้เด็กมีลักษณะดื้อดึง ขัดขืน ต่อต้าน หรือเรียกร้องความสนใจจากพ่อแม่ด้วยการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวแทนการแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออก

เมื่อพิจารณาจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่กล่าวมาข้างต้น ทั้ง 3 รูปแบบ จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสามารถส่งเสริมให้เด็กรู้จักการยืนหยัดในสิทธิของตน กล้าคิด การทำ กล้าแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริงของตนได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น หลอมรวมให้เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบอื่นๆ

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 โดยพบว่า นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สาเหตุสำคัญที่สนับสนุนผลการวิจัยคือ รูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนนานาชาติมีความแตกต่างจากโรงเรียนไทย โดยโรงเรียนนานาชาตินั้นจะเน้นรูปแบบการเรียนการสอนที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) แนวคิดนี้มีที่มาจากแนวทางการศึกษาของ John Dewey (1963) โดยเสนอว่า การเรียนการสอนแบบ Child Centered หรือการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยกิจกรรมที่สอนนั้นจะต้องช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น กระตือรือร้น, ตื่นตัว, มีความจดจ่อ, หรือผูกพันกับสิ่งที่ทำ เป็นต้น เช่นเดียวกับสุทธนา อ้นเกียรติพงษ์ (2548) ซึ่งได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนตามกรอบความรู้หลักสูตรนานาชาติว่าเป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นของการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง (Inquirers), นำทักษะต่างๆ ในการเรียนมาประยุกต์ใช้อย่างมีเหตุผลและมีความคิดสร้างสรรค์ (Thinkers), สามารถรับข้อมูลและแสดงความคิดเห็น พร้อมใช้ข้อมูลสนับสนุนด้วยความมั่นใจ (Communicators), กล้าเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ โดยปราศจากความวิตกกังวล พร้อมทั้งมีความเชื่อมั่นที่จะเรียนรู้บทบาท แนวคิด และวิธีการเรียนรู้แบบใหม่ๆ ตลอดจนกล้าถกเถียงเพื่อความถูกต้องตั้งคำถามที่ตนเองเชื่อมั่น (Risk – takers), และการรู้จักวิจารณ์ลักษณะเด่นและด้อยของตนอย่างสร้างสรรค์ (Reflective)

ในขณะที่รูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนไทยจะเน้นการเรียนการสอนที่ยึดหลักครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญหรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (Active Participation) ในกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าผู้เรียน ครูผู้สอนจะทำหน้าที่ดำเนินการสอนต่างๆ เช่น บรรยาย, อธิบายให้ผู้เรียนฟัง, หรือสาธิตให้ผู้เรียนดู เป็นต้น และผู้เรียนจะมีบทบาทในการเป็นส่วนร่วมของกิจกรรม เช่น การตอบคำถามหรือการรายงานหน้าชั้นเรียน เป็นต้น ซึ่งการเรียนในรูปแบบดังกล่าวจะไม่สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นและไม่ส่งเสริมพฤติกรรมเชื่อมั่นในเด็ก โดยสามารถสังเกตได้จากนักเรียนไทยมักจะไม่ยกมือสอบถามเมื่อสงสัยหรือไม่กล้าที่จะนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะมีการรับเอารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเข้ามาใช้ในหลักสูตรมากยิ่งขึ้น แต่ก็พบว่าหลักการเรียนการสอนยังคงไม่ได้เน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนจะเน้นการสอนที่เสริมกิจกรรมมากกว่าเน้นที่ผู้เรียน โดยไม่ได้ตระหนักว่ากิจกรรมนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้ดีเพียงใด จึงมักพบว่าผู้เรียนอาจได้ทำกิจกรรมการสอนจำนวนมาก แต่เมื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ แล้ว ครูผู้สอนก็จะบรรยายสรุปความรู้แก่ผู้เรียนตามแนวคิดของครูผู้สอนเอง ซึ่งไม่ได้มาจากความเข้าใจของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดการฝึกทักษะการคิด ขาดการใช้เหตุผลอย่างมีหลักการ และขาดการส่งเสริมพฤติกรรมการร่วมอภิปรายหาข้อสรุป และไม่ส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้กับผู้เรียน

จากแนวคิดและความเห็นดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างกันระหว่างโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย

สมมติฐานข้อที่ 3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 โดยพบว่า อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่อาจเป็นเพราะในปัจจุบันครอบครัวไทยส่วนใหญ่มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนในลักษณะที่เปิดกว้างมากขึ้น กล่าวคือ ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากขึ้น ให้เสรีภาพกับลูกของตนในการทำสิ่งต่างๆ อย่างมีอิสระ แต่อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม โดยในปัจจุบันการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยไม่จำกัดอยู่เฉพาะในครอบครัวชาวต่างชาติเท่านั้น ส่งผลให้เด็กไทยไม่ว่าจะศึกษาอยู่ในโรงเรียนไทยหรือโรงเรียนนานาชาติต่างได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและส่งผลให้มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูง ในขณะที่วิธีการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติบางครอบครัวก็มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบเข้มงวดกวดขันเช่นเดียวกัน มิใช่เฉพาะในครอบครัวของเด็กไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยเท่านั้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบเข้มงวดกวดขัน

จะเห็นได้ว่าประเภทของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนไทยหรือโรงเรียนนานาชาติ ล้วนแล้วแต่มีเด็กนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวทั้ง 3 รูปแบบปะปนกันไป โดยที่ไม่สามารถให้คำตอบได้ว่า นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติทุกคนจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเพียงแบบเดียวเท่านั้น และนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่าแบบอื่นๆ ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุให้ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐาน โดยไม่พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กล่าวคือ ประเภทของโรงเรียนทั้งโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทั้ง 3 รูปแบบต่างไม่มีความเกี่ยวข้องกัน และไม่สามารถนำทั้ง 2 ตัวแปรมาใช้ร่วมกันเพื่อทำนายพฤติกรรมกล้าแสดงออกได้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม เพื่อต้องการแยกศึกษาตัวแปรแต่ละตัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-

way ANOVA) ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทั้ง 3 รูปแบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และใช้การทดสอบสถิติที (Independent Sample t-test) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ พบว่า นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อนำตัวแปรทั้งสองมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติอย่างเป็นอิสระจากกัน ทำให้เป็นการสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ไม่พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ (interaction effect) ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในพฤติกรรมกล้าแสดงออก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ
3. เพื่อทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับตัวแปรวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และประเภทของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ
 - 1.1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
 - 1.2 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง
2. นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 ทั้งเพศชาย และหญิง ในโรงเรียนสหศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 608 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวนทั้งสิ้น 358 คน อันได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดกะสันพิทยา โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนพุทธจักรวิทยา และโรงเรียนนนทรีวิทยา และกลุ่มนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติระดับชั้นเกรด 10 – 12 จำนวนทั้งสิ้น 250 คน อันได้แก่ Bangkok Christian International School, Ekamai International School, Ruamrudee International School Thailand, St. John's International School และ Traill International School ซึ่งโรงเรียนต่างๆ เหล่านี้ได้ถูกเลือกจากการทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างหลายชั้น (Multi-stage Random Sampling)

จากนั้นทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ อันได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 99 คน นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จำนวน 77 คน และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จำนวน 61 คน รวมมีจำนวนทั้งสิ้น 237 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เป็นการสอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมคำในช่องว่าง จำนวน 5 ข้อ โดยข้อคำถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านเพศ อายุ เชื้อชาติ สถานศึกษา และระดับชั้น

2. แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Rogers (1972) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยปราณีต วิสาละ (2533) ลักษณะของแบบวัดเป็นการให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามการรับรู้ของตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม 18 ข้อ นักเรียนตอบข้อคำถามโดยเลือกว่าข้อคำถามนั้นตรงกับตนเองหรือไม่และมากน้อยเพียงใดใน 5 ระดับ (5 – point Likert Scale) จากไม่ตรงเลยจนถึงตรงมาก ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากมาตรวัดเดิมของปราณีต วิสาละ (2533) ที่ให้กลุ่ม

ตัวอย่างตอบคำถามโดยเลือกว่าข้อคำถามนั้นเกิดขึ้นกับตนเองบ่อยแค่ไหนใน 3 ระดับ (3 – point Likert Scale) จากบ่อยครั้งจนถึงไม่เคย

3. แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของวัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) และวัชรวิ ทรัพย์มี (2539) ลักษณะของแบบวัดเป็นการให้กลุ่มตัวอย่างตอบข้อคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้ตรงกับตนเองมากที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถาม 26 ข้อ กลุ่มตัวอย่างตอบข้อคำถามโดยเลือกว่าข้อคำถามนั้นตรงกับตนเองหรือไม่และมากน้อยเพียงใดใน 5 ระดับ (5 – point Likert Scale) จากไม่ตรงกับฉันอย่างยิ่งจนถึงตรงกับฉันอย่างยิ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือจากทางมหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มไว้
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดย
 - 1) นำแบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Rogers (1972) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบวัดมาจากงานวิจัยของ ปราวณีต วิสาละ (2533) ไปให้นักเรียนทำเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
 - 2) ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย, การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน, และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง
3. นำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกจากงานวิจัยของ วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) และ วัชรวิ ทรัพย์มี (2539) ไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ถูกจำแนกตามรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ทำ จากนั้นผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4. นำผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดมาวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการลงรหัสและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อคำนวณค่าสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา โดยนำคะแนนที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกมาหาค่ามัธยฐาน คณิต ค่าความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ, ทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก, และเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อไป
3. ในการทดสอบการวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ และใช้การทดสอบสถิติที (Independent Sample *t*-test) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ

ผลการวิจัย

ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) พบว่า อิทธิพลหลักของวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากนั้นจึงวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Bonferroni พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) พบว่า อิทธิพลหลักของประเภทโรงเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทย

ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) พบว่า อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ไม่พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ (interaction effect) ระหว่างประเภทโรงเรียนและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติซึ่งถือเป็นการวิจัยที่แปลกใหม่ ทำให้การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเป็นเรื่องยาก และต้องใช้เวลาพอสมควรกับการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลในส่วนนี้ เพราะยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเภทของโรงเรียน จึงส่งผลให้การวิจัยในส่วนนี้ยังไม่มีการวิจัยมาสนับสนุนรับรองและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการมากนัก แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเรื่องที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเป็นเรื่องที่มีความทันสมัยและมีผู้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมากในขณะนี้ จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นงานวิจัยที่น่าสนใจ มีประโยชน์ และควรส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก เช่น เพศ อายุ และระดับชั้น เป็นต้น เพื่อให้เกิดความหลากหลาย และทำให้ได้ผลการวิจัยที่ละเอียดและครอบคลุมในทุกๆ ด้านที่น่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก นอกจากนี้ควรมีการกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างให้มีความชัดเจนและเท่ากัน ยกตัวอย่างเช่น ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนควรกำหนดให้เพศชายและเพศหญิงมีจำนวนเท่าๆ กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่แท้จริงได้
3. เกิดความยุ่งยากในขั้นตอนของการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ เนื่องจากในขั้นแรกผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติอย่างมีระบบไว้เรียบร้อยแล้ว จำนวน 4 โรงเรียน แต่เมื่อทำการขอจดหมายความร่วมมือกับทางโรงเรียน พบว่า บางโรงเรียนไม่สามารถให้ความร่วมมือได้ ในขณะที่บางโรงเรียนส่งเรื่องขออนุญาตไปเรียบร้อยแล้วแต่อยู่ในขั้นตอนการซึ่งใช้เวลานานเกินไป และบางโรงเรียนมีจำนวนเด็กไทยน้อยมาก จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนนานาชาติเกิดความคลาดเคลื่อน โดย

ผู้วิจัยจำเป็นต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติใหม่เพื่อให้การเก็บข้อมูลสามารถดำเนินต่อไปได้ และจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนโรงเรียนนานาชาติเป็น 5 โรงเรียนเพื่อให้มีจำนวนนักเรียนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยมากที่สุดและใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

4. ผู้วิจัยควรเข้าไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง แทนการฝากแบบวัดให้คุณครูในแต่ละโรงเรียนช่วยดำเนินการแทนให้ เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบปัญหามีนักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนไทยจำนวนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องตัดข้อมูลส่วนนี้ออกไปและไม่สามารถนำข้อมูลมารวมวิเคราะห์ผลทางสถิติได้ ส่งผลให้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างลดลงจากเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้คาดหวังไว้